

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ
Кафедра менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування**

**СИЛАБУС
з навчальної дисципліни «Бюджетування підприємств»**

**Освітньо-професійна програма «Бакалавр фінансів, банківської справи та страхування»
Спеціальність 073 Менеджмент
галузі знань 07 Управління та адміністрування
(<http://www.univer.km.ua/faculty.php?dekid=2>)**

Назва навчальної дисципліни	Бюджетування підприємств
Викладач	Лекції, семінарські заняття, консультації: Кудельський Віталій Едуардович (http://www.univer.km.ua/kafedra.php?kafid=16&w=sklad), доцент кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук.
Контактна інформація та науковий профіль викладача	Електронна адреса v_kydelskyi@univer.km.ua Профіль у соціальних мережах: https://www.facebook.com/profile.php?id=100042062438545 ORCID: https://orcid.org/0000-0002-7252-6533 GoogleScholar: https://scholar.google.com/citations?user=Qjx5pBMAAAAJ
Інформаційні ресурси	Код для приєднання в Google клас «Бізнес-планування»: bisnes . Електронна бібліотека: http://elibrary.univer.km.ua/index.php
Консультації	Офлайн консультації: навчальний корпус №1, вул. Героїв Майдану, 8, ауд. 407: Кудельський Віталій Едуардович: середа з 15.00 до 16.20; Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою у робочі дні з 9.00 до 17.00 Консультації до заліку: напередодні заліку згідно із затвердженим розкладом.

Опис навчальної дисципліни

Цілі та особливості навчальної дисципліни	Дисципліна «Бюджетування підприємств» дозволяє об'єктивно оцінити ефективність бізнесу й прийняти зважене рішення про необхідність вкладення коштів у його створення або розвиток. Ця дисципліна у теоретичному плані покликана поглибити знання щодо планування процесу діяльності та управління ним, а у прикладному — сформувати навички проведення операцій з використанням ресурсів підприємства.
Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення	Загальні компетентності: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами. ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

навчальної дисципліни	<p>ЗК 05. Навички використання інформаційних систем і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 06. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:</p> <p>СК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.</p> <p>СК 03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування)..</p> <p>СК 07. Здатність складати й аналізувати фінансову звітність.</p> <p>СК 08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПР 01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>ПР 07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПР 08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.</p>
Місце дисципліни в логічній схемі (Передреквізити і постреквізити навчальної дисципліни)	<p>Курс навчання – четвертий, семестр – восьмий.</p> <p>Тип дисципліни - вибіркова.</p> <p>Попередні:</p> <p>ППО 9 Економіка підприємства.</p> <p>ЗПО 12 Основи охорони праці.</p> <p>ППО 11 Економіко-математичні методи та моделі.</p> <p>ППО 12 Фінанси підприємства.</p> <p>ППО 13. Економіка і фінанси підприємства.</p> <p>ППО 14 Маркетинг.</p> <p>ППВ 3.1 Основи господарського права.</p> <p>ППВ 6.2 Фінансовий аналіз підприємства.</p> <p>ППВ 9.1 Фінансова звітність підприємств.</p> <p>ППВ 9.3 Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва.</p>
Обсяг навчальної дисципліни	<p>3,5 кредитів ЄКТС / 105 годин, у тому числі, самостійної роботи - 55 години, лекційних - 36 годин, семінарських - 14 годин.</p>
Форма навчання	<p>денна</p>
Мова викладання	<p>українська</p>
Формат вивчення навчальної дисципліни	<p>Лекції (проблемні, контактні, інтерактивні), семінарські, практичні, лабораторні заняття із розв'язанням ситуаційних завдань, проблемних ситуацій та використанням кейс-методів, ділових ігор, тренінгів, виконання самостійних (в т.ч. індивідуальних), курсових робіт, залік.</p> <p>Для осіб із особливими освітніми потребами, у разі необхідності, розробляється індивідуальний формат вивчення навчальної дисципліни.</p>
Необхідне обладнання	<p>Мультимедійний проектор, комп'ютер, фліпчарт, комп'ютерний клас.</p>

Зміст навчальної дисципліни та організація поточного та підсумкового контролю	Години (лек. / сем. / СРС)	Тема	Методи навчання та форми поточного контролю	Максимальна кількість балів
	2/1/4	Тема 1. Сутність та значення фінансового планування і прогнозування у фінансовому управлінні підприємств.	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання.	Лекція – 0,55 Семінарське заняття – 2,5 СРС – 0,6
	2/1/4	Тема 2. Теоретичні і організаційні основи бюджетування.	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання.	Лекція – 0,55 Семінарське заняття – 2,5 СРС – 0,6
	2/1/4	Тема 3. Особливості бюджетування в промисловості, торгівлі, фінансових установах.	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання.	Лекція – 0,55 Семінарське заняття – 2,5 СРС – 0,6
	2/1/4	Тема 4. Сутність та значення операційного бюджетування.	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання.	Лекція – 0,55 Семінарське заняття – 2,5 СРС – 0,6
	3/1/3	Тема 5. Методи бюджетування.	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання.	Лекція – 0,8 Семінарське заняття – 5 СРС – 0,6
	3/1/3	Тема 6. Типологія бюджетів.	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання.	Лекція – Семінарське заняття – 2,5 СРС – 0,6
	3/1/3	Тема 7. Моніторинг бюджетування.	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання.	Лекція – 0,81 Семінарське заняття – 5 СРС – 0,6
	3/1/3	Тема 8. Відповідальність та мотивація в бюджетуванні.	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання.	Лекція – 0,8 Семінарське заняття – 2,5 СРС – 0,6
	3/1/3	Тема 9. Управлінські рішення при бюджетуванні.	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання.	Лекція – 0,8 Семінарське заняття – 2,5 СРС – 0,6
	2/1/4	Тема 10. Структуризація підприємства для цілей бюджетування.	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання.	Лекція – 0,55 Семінарське заняття – 2,5 СРС – 0,6
	2/1/4	Тема 11. Побудова фінансових бюджетів та їх консолідація.	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання.	Лекція – 0,55 Семінарське заняття – 2,5 СРС – 1
	2/1/4	Тема 12. Формування системи	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання,	Лекція – 0,55 Семінарське заняття – 2,5

	<table border="1"> <tr> <td></td> <td>бюджетування на підприємстві.</td> <td>індивідуальні завдання.</td> <td>СРС –_0,6</td> </tr> <tr> <td>2/0/5</td> <td>Тема 13. Аналіз та оцінювання виконання бюджетів</td> <td>Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання.</td> <td>Лекція – 0,55 Семінарське заняття – 0 СРС –_0,6</td> </tr> <tr> <td>2/1/4</td> <td>Тема 14. Ризики невиконання бюджетів та шляхи їх мінімізації.</td> <td>Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання.</td> <td>Лекція – 0,55 Семінарське заняття – 2,5 СРС –_1</td> </tr> <tr> <td>3/1/3</td> <td>Тема 15. Інформаційні технології в бюджетуванні.</td> <td>Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання</td> <td>Лекція – 0,55 Семінарське заняття – 2,5 СРС –_0,6</td> </tr> </table> <p>Методи навчання та форми поточного контролю, порядок накопичення балів визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Бюджетування підприємств» (розміщені у Google класі «Бюджетування підприємств» (код приєднання: ergomgmt та в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php)) Питання для підсумкового контролю наведені у навчально-методичних матеріалах дисципліни «Бюджетування підприємств» (у Google класі «Бюджетування підприємств» (код приєднання: ergomgmt) та в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php)) Залік письмовий. Структура залікового білету включає 1 теоретичних питання, 1 задачу, 5 тестових завдань.</p>		бюджетування на підприємстві.	індивідуальні завдання.	СРС –_0,6	2/0/5	Тема 13. Аналіз та оцінювання виконання бюджетів	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання.	Лекція – 0,55 Семінарське заняття – 0 СРС –_0,6	2/1/4	Тема 14. Ризики невиконання бюджетів та шляхи їх мінімізації.	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання.	Лекція – 0,55 Семінарське заняття – 2,5 СРС –_1	3/1/3	Тема 15. Інформаційні технології в бюджетуванні.	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання	Лекція – 0,55 Семінарське заняття – 2,5 СРС –_0,6
	бюджетування на підприємстві.	індивідуальні завдання.	СРС –_0,6														
2/0/5	Тема 13. Аналіз та оцінювання виконання бюджетів	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання.	Лекція – 0,55 Семінарське заняття – 0 СРС –_0,6														
2/1/4	Тема 14. Ризики невиконання бюджетів та шляхи їх мінімізації.	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання.	Лекція – 0,55 Семінарське заняття – 2,5 СРС –_1														
3/1/3	Тема 15. Інформаційні технології в бюджетуванні.	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання	Лекція – 0,55 Семінарське заняття – 2,5 СРС –_0,6														
Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бюджетування зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібн. / Кузьмін О.Є.та ін. Львів : Видавництво «Растр-7», 2014. 242 с. 2.Білик М. Д., Беялов Т. Є. Фінансове планування на підприємстві: навч. посіб. Київ : ПанТот, 2015. 436 с. 3.Гудзь Ю.Ф. Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання: конспект лекцій / Ю.Ф. Гудзь // ДонНУЕТ. – Кривий Ріг, 2018. – 110 с. 4.Косарев О. Й., Волик В. М. Методологія бюджетування діяльності підприємств: навч. посіб. Київ : НАУ, 2014. 96 с. 5. Кузьмін А. Е., Мельник А. Г. Бюджетування на підприємстві: навч. посібник. / А. Е. Кузьмін. - М.: Кондор, 2018. -312 с 6.Маркіна І. А., Таран-Лала О. М., Гунченко М. В. Контролінг для менеджерів : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2013. 303 с.-https://www.twirpx.com/file/1271199/ 7.Основи бюджетування : навч.- метод.посіб. для самост. вивч. дисц. / за заг. ред. Л. П. Батенко. Київ : КНЕУ, 2010. 202 с 8.Ставерська Т.О. Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах: навч. посібник /Т.О.Ставерська, І.С.Андрущенко.–вид. 2-ге, доп.–Харків: ХДУХТ, 2019.–144 с. 9.Терещенко О. О. Фінансовий контролінг :навч. посібн. Київ : КНЕУ, 2013. 407 с. 																
Політика щодо дедлайнів та здобуття балів за пропущені заняття	<p>Перескладання лекцій та семінарських занять відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУП, затвердженим рішенням вченої ради від 29.05.2017 р., протокол №14, введеним в дію наказом від 06.06.2017 р. № 279/17 (http://www.univer.km.ua/page.php?pid=158).</p> <p>Перескладання лекції: в усній формі</p> <p>Перескладання семінарських занять: виконання тестових завдань, розміщених за кожною темою у Google класі «Бюджетування підприємств» (код</p>																

	приєднання: bny72ia).
Критерії оцінювання	1. Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП, затверджене рішенням вченої ради від 29.05.2017 р., протокол №14, введене в дію наказом від 06.06.2017 р. № 279/17 (http://www.univer.km.ua/page.php?pid=158). 2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права наказом від 19.02.2019 р. №74/19 (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf).
Порядок отримання додаткових балів	Студент може отримати додаткові бали за участь у: конкурсі, науково-практичній конференції, тренінгу, турнірі, брейн-рингу тощо, за публікацію наукової статті за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною, за участь у роботі студентського наукового гуртка «Фінансове регулювання підприємницької діяльності».
Політика академічної доброчесності	Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету http://univer.km.ua/page.php?pid=188
Політика врегулювання конфліктів	Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (http://univer.km.ua/doc/Etichniy_kodeks.pdf)
Зворотній зв'язок	1) Під час аудиторних занять, консультацій. 2) За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань студентів, що проводяться в університеті.

Викладач дисципліни – доцент кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук

 Віталій КУДЕЛЬСЬКИЙ

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування 29 вересня 2020 року, протокол № 2

Завідувач кафедри Віктор СИНЧАК
 (підпис) (підпис та прізвище)